

ВИСНОВОК

до проекту Закону про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального (реєстр. № 10346 від 14.12.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 22 лютого 2024 року (Протокол № 116) розглянув проект Закону про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального (реєстр. № 10346 від 14.12.2023), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є удосконалення законодавчої бази щодо регулювання виробництва, ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України, оптової і роздрібною торгівлі спиртом етиловим, спиртовими дистилятами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, тютюновою сировиною, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та паливом.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

1. У пункті 23 частини першої статті 1 проекту Закону в терміні “електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (Електронна система)”, пропонується слова “електронну взаємодію” замінити словом “взаємодію”.

У пункті 43 частини першої статті 1 проекту Закону у терміні “міжвідомча електронна взаємодія”, пропонується слова “обмін інформацією” замінити словами “електронна інформаційна взаємодія”.

Зауважуємо, що згідно зі статтею 7 Закону України “Про публічні електронні реєстри” електронна (технічна та інформаційна) взаємодія реєстрів здійснюється безперервно. Електронна технічна взаємодія передбачає технічну та технологічну здатність реєстрів до обміну даними в режимі “електронний

запит - електронна відповідь”, взаємного пошуку та перегляду наявних даних, формування спільних масивів даних, документів та форм, автоматичного протоколювання всіх кроків та операцій зазначеної взаємодії за допомогою системи електронної взаємодії електронних ресурсів та/або програмних засобів відповідних ІІС, інформаційних систем операторів, підключених до системи електронної взаємодії електронних ресурсів.

Електронна інформаційна взаємодія здійснюється за допомогою системи електронної взаємодії електронних ресурсів та/або програмних засобів відповідних ІІС, інформаційних систем операторів, підключених до системи електронної взаємодії електронних ресурсів, у випадках та в обсязі, визначених цим Законом, законом або іншим актом законодавства, згідно з якими створено відповідні реєстри. Порядок електронної (технічної та інформаційної) взаємодії затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 згаданого Закону України “Про публічні електронні реєстри” публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) (далі – реєстр) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

З урахуванням норм зазначеного пропонується доопрацювати визначення реєстрів, передбачені пунктами 24-27 частини першої статті 1 проекту Закону, визначивши їх не переліками, а інформаційно-комунікаційними системами.

Крім того, з метою правильного трактування статті 40 проекту Закону, якою пропонується закріпити основні положення щодо функціонування Електронного реєстру суб’єктів господарювання, які використовують спирт етиловий для виробництва продукції хімічного і технічного призначення, парфумерно-косметичної продукції, оцту з харчової сировини, вважаємо за доцільне доповнити статтю 1 проекту Закону новим пунктом такого змісту: “Електронний реєстр суб’єктів господарювання, які використовують спирт етиловий для виробництва продукції хімічного і технічного призначення, парфумерно-косметичної продукції, оцту з харчової сировини – інформаційно-комунікаційна система, що містить перелік суб’єктів господарювання, які використовують спирт етиловий для виробництва продукції хімічного і технічного призначення, парфумерно-косметичної продукції, оцту з харчової сировини.”

Згідно з частиною другою статті 3 цього Закону ведення усіх реєстрів, за допомогою яких органи державної влади, органи місцевого самоврядування, саморегульовані організації, юридичні особи публічного права, їх посадові особи, інші уповноважені законом особи здійснюють збирання, оброблення та поширення офіційної інформації про передбачені цим Законом та іншими законами об’єкти реєстрів, здійснюється в електронному вигляді відповідно до вимог цього Закону, законів або інших актів законодавства, згідно з якими вони створені, та є публічними електронними реєстрами.

Розділом VI проекту Закону пропонується унормувати функціонування державних реєстрів у сфері виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального.

Слід звернути увагу, що відповідно до частини третьої статті 4 згаданого Закону виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

Так, згідно із частиною другою статті 26 Закону базовий реєстр створюється згідно із законом, в якому серед іншого зазначаються:

- вимоги до публічних реєстраторів;
- вимоги до створювачів;
- спосіб (процес) створення створювачем інформації про об'єкт реєстру, у тому числі з використанням прикладних програмних інтерфейсів реєстрів;
- фінансові джерела створення програмно-технічних засобів реєстру та право власності на них;
- вимоги до інтеграції з Системою електронної взаємодії;
- вимоги до обробки та захисту персональних даних, інших реєстрових даних та інформації;
- джерела фінансового забезпечення функціонування реєстру;
- форми і порядок оприлюднення та отримання реєстрової інформації, права та обов'язки користувачів;
- вимоги до системи управління ризиками та інформування суб'єктів інформаційної взаємодії і правоволодільців про порушення цілісності реєстрової інформації, її несанкціонованої обробки;
- порядок обов'язкового інформування правоволодільця про запити будь-яких осіб щодо інформації про нього та належні йому майно, майнові, правові та інші спеціальні статуси, а також про збирання, оброблення, внесення такої інформації до відповідних реєстрів, її зміну та видалення;
- дата початку функціонування реєстру.

Аналіз запропонованих законотворцем норм свідчить про необхідність їх доповнення основними вищезазначеними відомостями щодо реєстрів, зокрема статті 34, 35, 38, 39 і 40 проекту Закону.

У статті 36 проекту Закону визначено, що порядок ведення Єдиного державного реєстру витратомірів-лічильників обсягу виробленого спирту етилового, передачі облікових даних з них електронними засобами зв'язку контролюючим органам ведеться відповідно до Податкового кодексу України у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

У статті 37 проекту Закону зазначено, що порядок ведення Єдиного державного реєстру витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників рівня пального у резервуарі, передачі облікових даних з них електронними засобами зв'язку до контролюючих органів ведеться відповідно до Податкового кодексу України у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Відповідні норми також закріплені в пунктах 230.1.1 та 230.1.4 статті 230 Податкового Кодексу України.

Оскільки відповідно до пункту 3 частини четвертої статті 34 Закону України “Про правотворчу діяльність” нормативно-правовий акт не має містити дублюючих норм права, а також не повторювати норм права іншого нормативно-правового акта, пропонується у проекті Закону статті 36 та 37 виключити.

3. Частиною третьою статті 56 проекту Закону передбачено, що обмін інформацією між Електронною системою та іншими інформаційно-комунікаційними системами здійснюється шляхом електронної інформаційної взаємодії відповідно до Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Слід звернути увагу, що порядок електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів визначається Порядком електронної (технічної та інформаційної) взаємодії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606 “Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів”.

Враховуючи зазначене, у частині третій статті 56 проекту Закону словосполучення “Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів” замінити словосполученням “Порядку електронної (технічної та інформаційної) взаємодії” або частину третю статті 56 проекту Закону викласти у такій редакції:

“3. Порядок електронної інформаційної взаємодії між Електронною системою та іншими інформаційно-комунікаційними системами визначається Кабінетом Міністрів України”.

В десятому абзаці частини сьомої статті 56 проекту Закону пропонується слова “кваліфікованого електронного підпису технічного адміністратора” замінити словами “кваліфікованої електронної печатки технічного адміністратора”.

В другому абзаці частини восьмої статті 56 проекту Закону слово “Економічною” потрібно замінити на “Електронною”.

В чотирнадцятому абзаці частини восьмої статті 56 проекту Закону пропонується видалити слова “створення паперової копії АЕД”, оскільки в цій частині мова йде про “право складати АЕД у паперовій формі, використовуючи програмні рішення, надані власником (держателем) Електронної системи”.

4. Перший абзац частини другої статті 57 проекту Закону пропонується викласти в такій редакції “Заява про реєстрацію економічним оператором подається виключно в електронній формі за допомогою інформаційно-комунікаційних систем та/або засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.”

Восьмий абзац частини третьої статті 57 проекту Закону пропонується розділити на два абзаци в такій редакції: “У разі невідповідності інформації, відображеної в кабінеті Електронної системи, або у разі необхідності внесення

змін до таких даних економічний оператор має право звернутися до технічного адміністратора Електронної системи із заявою про внесення відповідних змін.

У разі необхідності внесення змін до даних, що містяться в інших державних інформаційних ресурсах економічний оператор має право звернутися до відповідного органу державної влади – власника (держателя) державних інформаційних ресурсів із заявою про внесення відповідних змін.”

5. Десятий абзац частини другої статті 60 проекту Закону пропонується викласти в такій редакції: “7) номенклатура товару (продукції) із зазначенням кількості такого товару (продукції), перелік унікальних групових ідентифікаторів (у разі створення унікального групового ідентифікатора), що входять у групову транспортну упаковку або, перелік унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку (у разі необхідності - з ознакою щодо реалізації маркованих графічними елементами електронних марок акцизного податку товарів (продукції) через реєстратори розрахункових операцій/ПРРО суб’єкту господарювання – економічному оператору); та/або перелік унікальних групових ідентифікаторів (у разі створення унікального групового ідентифікатора), що входять у групову (транспортну) упаковку.”

В абзаці одинадцятому частини другої статті 60 проекту Закону слова “перелік електронних марок” пропонується замінити словами “перелік унікальних ідентифікаторів електронних марок”.

6. В частині третій статті 62 проекту Закону слова “наноситься на етикетку або контретикетку” слід замінити словами “наноситься на видиму сторону етикетки або контретикетку”.

Звертаємо увагу, що частина вісімнадцята статті 62 проекту Закону, а також частина одинадцята статті 65 проекту Закону які передбачають, що у разі зміни зразка марок акцизного податку вже закуплені марки попереднього зразка застосовуються у виробництві алкогольних напоїв/тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах до їх повного використання, а маркована такими марками алкогольна продукція/тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, знаходяться в обігу до її повної реалізації в межах терміну придатності для споживання, потребують узгодження з пунктом 18 Перехідних положень проекту Закону, який передбачає, що марковані паперовими марками акцизного податку алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які вироблені в Україні або ввезенні на митну територію України до 1 січня 2026 року, перебувають в обігу до 1 липня 2027 року. Обіг таких підакцизних товарів (продукції) здійснюється з дотриманням вимог законодавства, що діяло до 1 січня 2026 року, в частині дотримання вимог Податкового кодексу України та цього Закону щодо обігу товарів (продукції), маркованих паперовими марками акцизного податку, але без дотримання вимог цього Закону та Податкового кодексу України щодо функціонування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Принагідно пропонується розглянути можливість доповнення пункту 18 Перехідних положень після слів “щодо функціонування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах” словами “зокрема, щодо складання акцизного електронного документа”.

7. В абзаці четвертому пункту 1 Розділу XII Перехідні положення зазначається, що цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом крім:

....

статті 1, частини першої статті 15, пунктів 22 та 24 частини другої статті 46, розділу VIII, частин третьої, п'ятої, сімнадцятої статті 62, другого абзацу частини другої статті 65, другого абзацу частини четвертої статті 65, пункту п'ятого частини четвертої статті 65, частини п'ятої статті 65, частини десятої статті 65, пунктів 9, 10, 38, 39 частини другої статті 73 цього Закону, які вводяться в дію з 01.01.2026.

Для забезпечення правових підстав розроблення та ухвалення нормативно-правових актів, передбачених проектом Закону, а також для забезпечення функціонування Електронної системи в тестовому режимі до введення її в дію пропонується розглянути можливість доповнення цього абзацу після слів “які набирають чинності” словами “з моменту опублікування”.

8. З метою приведення редакції статті 71 проекту Закону у відповідність до термінології Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус” та постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. №1453 “Про затвердження Порядку формування та перевірки електронного посвідчення водія, електронного свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, їх електронних копій” пропонується внести до цієї статті такі зміни:

- в частині п'ятій фразу “пред'явити паспорт громадянина України або електронну копію е-Документа та е-паспорта для виїзду за кордон (з Порталу Дія або мобільного додатка Порталу Дія) чи інший документ, що підтверджує його вік” викласти в такій редакції “пред'явити паспорт громадянина України або паспорт громадянина України для виїзду за кордон, або електронне посвідчення водія, або інший документ, що підтверджує його вік, або їх електронні копії, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія)”;

- підпункт 1 частини десятої викласти в такій редакції: “1) попередньої ідентифікації віку кінцевих споживачів (на етапі замовлення продукції) шляхом отримання інформації (відомостей, даних), про досягнення кінцевим споживачем 18річного віку, що міститься в е-паспорті, або е-паспорті для виїзду за кордон, або електронному посвідченні водія, або в іншому електронному відображенні інформації, що міститься у документах,

сформованому засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, а також із застосуванням інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановлювати досягнення особою 18-річного віку, або із використанням технології розпізнавання, або із залученням оператора суб'єкта господарювання, що в режимі реального часу проводить віддалену ідентифікацію кінцевого споживача та перевіряє його вік”.

9. Підпункт 10 частини другої статті 73 проекту Закону після слів “операцій з відвантаження” потрібно доповнити словами “і переміщення”.

Звертаємо увагу, що частина перша статті 60 проекту Закону передбачає, що акцизний електронний документ (АЕД) складається економічними операторами за допомогою програмних засобів Електронної системи на кожному етапі переміщення маркованих графічними елементами електронних марок акцизного податку товарів (продукції) від виробника/імпортера/суб'єкта господарювання оптової або роздрібною торгівлі до іншого суб'єкта господарювання - економічного оператора, в тому числі у разі переміщення для зберігання на об'єкті іншого економічного оператора або повернення із зберігання з об'єкта іншого економічного оператора, або реалізації товару (продукції) з фактичним переміщенням з місця зберігання іншого економічного оператора, або у разі повернення покупцем/отримувачем - економічним оператором маркованих графічними елементами електронних марок акцизного податку товарів (продукції) продавцю таких товарів (продукції), у тому числі для усунення виявлених недоліків товарів (продукції).

10. По тексту проекту Закону пропонуємо:

слова “адреса місця проживання” замінити словами “адреса зареєстрованого/задекларованого місця проживання (перебування)”.

Звертаємо увагу, що проектом Закону вводиться новий суб'єкт – особа, уповноважена на ведення обліку діяльності за договорами про спільну діяльність без утворення юридичної особи.

Зокрема, що стосується п'ятого абзацу частини другої статті 57 в частині функціонування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, це може призвести до труднощів в отриманні інформації про цього суб'єкта з інших інформаційно-комунікаційних систем шляхом електронної інформаційної взаємодії відповідно до Порядку електронної (технічної та інформаційної) взаємодії.

Також термінологію по всьому тексту проекту Закону потрібно узгодити із Законом України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”, зокрема, словосполучення “в паперовому вигляді”, “в електронному вигляді” замінити словосполученнями “в паперовій формі”, “в електронній формі” у відповідних відмінках.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, про слухність законопроекту положення якого

удосконалюють законодавчу базу щодо регулювання виробництва, ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України, оптової і роздрібною торгівлі спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, тютюновою сировиною, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та пальним.

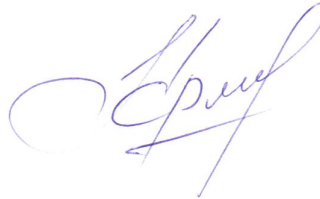
Зважаючи на вищезазначені зауваження та пропозиції Міністерства цифрової трансформації України законопроект потребує відповідного доопрацювання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального (реєстр. № 10346 від 14.12.2023), поданого народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО